

Gavina o oreneta?

Boris Rotenstein prepara una nova adaptació del clàssic de Txèkhov al Teatre Akadèmia

Txèkhov és un pare de la dramaturgia catalana, com ho podria ser Sagarra. Perquè no deixa de ser present a la cartellera. Per això, *La gavina* és una obra que va recuperant-se, periòdicament. Després del viatge de Korsunovas al Temporada Alta (2014) són encara recents la versió lliure de Daniel Veronese, *Los hijos se han dormido*, al Lliure 2013, o la mirada de David Selvas a partir del text de Martin Crimp al Grec (Villarroel, 2010). Ara és Boris Rotenstein el que emprèn un viatge dins del Teatre Akadèmia de Barcelona. S'han estat nou mesos preparant-la, deixant-la reposar i reprenent-la. Després d'aquest llarg procés, es presenta al Teatre Akadèmia del 7 al 31 de maig. El seu retorn és cíclic, com el de les orenetes. De fet, l'obra hauria de servir per preguntar-se si, com Carme Elias que ha viscut en produccions anteriors els personatges de Nina i Arkàdina, aquesta bèstia no es transforma l'una en l'altra.

El debat de *La gavina*, remarca Mercè

Managuerra (l'Arkàdina de la versió actual) és sobre la relació de cada persona amb l'art i l'amor. I el possible creuament. Avui Nina sent un amor per un jove però potser pot entendre que la professió li somriurà si opta per l'escriptor consolidat. Mentrestant, Arkàdina ha ignorat llargament el seu fill i la seva família en pro de la seva professió. Hi ha un cert enfrontament entre l'art oficial i el que busca les esclertes per reivindicar-se. Això que ja llegia Txèkhov, ara és ben evident en una època en què es retorna al refugi de les companyies amb voluntat de resistir diverses produccions i fer-se un lloc professional: "La força de la joventut implica l'esperança per imaginar un món diferent de l'actual", sentència Managuerra. De fet, el mateix espai Akadèmia, que integra artistes de llarga trajectòria (com ella mateixa, que n'és la directora artística, a més) amb altres que tot just comencen, és una finestra a la no oficialitat, a la reivindicació de més veus per poder explicar i explicar-se el món. A

l'Akadèmia reivindiquen "la revolució des de dins del món artístic, perquè avui l'espectador també reclama participar", intervenir en els fets culturals.

Txèkhov, tan amic de mostrar les formes quotidianes ben arrelades, el que procura és "treure la ràbia de cada ésser humà" per fer esclatar un sistema que ja entenia caduc, critica la mediocritat. Managuerra argumenta que en les frases de Txèkhov, és obligat transitar per un pensament, "les dues frases seguides d'una rèplica no lliguen" de forma natural. Enka Alonso pràcticament debuta amb un paper protagonista d'aquesta magnitud. La seva frescor donarà autenticitat a la primera Nina, quan "ella pensa que volarà".

CRÍTICA JORDI BORDES

Teatre

Jordi Casanovas ha construït un artefacte cridat a ser un èxit. Perquè a partir de la comèdia i amb un fort aire de *thriller*, un punt *gore* fins i tot, es va desemmascarant la raó d'un experiment que, diuen els seus ideòlegs, revolucionarà la humanitat. Ramon Madaula i Anna Sahun estan perfectes al seu lloc, en el seu paper, ensenyant les cartes amb les pauses i el ritme adequat. El joc de proves, que obliga l'espectador a trobar la solució dels enigmes (i a dir-la si el deixessin, en veu alta), té un punt lúdic que recorda molt el fenomen teatral d'*El mètode Grönholm*, de Jordi Galceran. De fet, el gust per la intri-

Un nou 'Mètode Grönholm'

ga, que Casanovas certament ja practicava des dels seus inicis amb uns girs dramàtics, un punt fantàstics, ara retorna. De fet, aquest gust pel *thriller* també coincideix amb el repertori de Galceran en obres com *Carnaval* o *Joc de paraules*. La dimensió més discreta de la producció ha de permetre una llarga gira i temporades esta-

bles a molts teatres. Perquè el conflicte amagat i la forma de fer-ho és a partir d'una escriptura ben fàcilment mal·leable a cada situació i escena. La Sala Muntaner ha encertat en donar-li una programació ben llarga perquè es mereix que el públic tingui temps de veure-la. A Barcelona i més enllà. Els detalls que semblen estúpids aniran guanyant consistència a mesura que es revela la voluntat d'aquest experiment. No és casualitat que una doctora alemanya, amb un català perfecte, faci una prova posant al límit la resistència humana d'un il·lús que creia que podria guanyar-se la vida fent un karaoke i, sobretot,

Però el seu recorregut (“molt bèstia”) l’acabarà situant en la decisió d’aprendre a resistir i oblidar els seus somnis (l’amor i l’art) més fantasiosos.

Carme Elias és un cas excepcional. Perquè ha fet els dos papers antagònics. Ha estat Arkàdina el 2002 en un espectacle que va fer la geografia espanyola de gira. Abans, també havia estat Nina al 1978. Ella palpa, en part, l’evolució de tots dos personatges. Quan va ser la jove Nina, dirigida per Herman Bonnín, el procés “interior és el mateix”. Més turbulent és el camí d’Arkàdina durant el muntatge perquè està flagel·lat “pel pas del temps”: hi ha una responsabilitat, un ofici. La por és la seva ombra. Fa anys que no vola... *

Diverses gavines
Carme Elias, Mercè Managuerra i Enka Alonso. La primera ha fet d’Arkàdina i de Nina en anteriors produccions. Les altres dues actrius, les interpreten a l’Akadèmia.
ELISABETH MAGRE

pensant que resoldria els deutes jugant els pocs ingressos a les escurabutxaques.

A *L’idiota*, tot és molt net i senzill i sembla que no hi hagi truc possible. Com els mags, es poden repassar les costures del barret per fer més increïble quan surt el conill. Ara, cal advertir, és una obra que demana la implicació del públic per no desvelar qui és l’assassí o què denuncia aquesta trama realment, sota la pàtina de comèdia. En aquest sentit, té aire de *La ratera*: els espectadors formen part d’un club que saben una veritat però que han de comprometre’s a no escampar-la. Vagin acompanyats i s’ho callin. *

IDIOTA
Jordi Casanovas

Intèrprets:
Ramon Madaula i Anna Sahun

Lloc i dia:
Sala Muntaner, dijous, 23 d’abril (en cartellera fins al 14 de juny)

AGENDA D’AUTOR J.B.

Avui, últim dia de l’únic Blai Bonet

Només des de divendres i fins avui, diumenge, s’ha presentat la companyia mallorquina T-Shock al Teatre Versus. Representen *Parvesce*, l’únic muntatge teatral que va escriure el poeta Blai Bonet. La referència anterior d’aquesta producció a Barcelona es remunta a mig segle enrere. Aquest muntatge, que ja l’han vist prop de 3.000 espectadors, trepitja per primer cop terres catalanes. Blai Bonet va ser una de les figures més destacades de les lletres catalanes del segle XX. L’escriptor mallorquí va dedicar la major part de la seva trajectòria a la poesia i la narrativa. El va escriure el 1956 i l’any següent quedava finalista del premi Joan Santamaria. En aquella ocasió el muntatge el va dirigir Jordi Sarsanedas i el paper de Lluís l’interpretava Josep Maria Florens al teatre Capsa.

PARAVESCE

Dia i lloc: Avui al Versus Teatre. A partir de les 18 h.

Amor a l’òpera

El director de la companyia de teatre familiar Marc Hervàs és el responsable de la posada en escena de l’òpera *Oh l’amor!*, de Mario Ros, la peça guanyadora del concurs Òpera a Secundària organitzat pel Gran Teatre del Liceu. Es tracta d’un projecte pedagògic que promou la formació musical i la participació en l’escenificació d’una òpera d’un total de 1.200 nois i noies d’arreu de Catalunya. L’espectacle inclou també la participació de la Jove Orquestra Nacional de Catalunya, un cor d’escena.

OH, L’AMOR
Mario Ros

Dia i lloc: Sessions matinals dobles el 7 i el 8 de maig al Centre Cultural Sant Cugat. Dissabte i diumenge: sessió per a públic.

Fina sensibilitat amb durícies

L’espectacle estrenat en la darrera edició de Fira Tàrrrega aconsegueix ajuntar dos elements aparentment antagònics: la sensibilitat i la duresa dels paletes. Per què no poden existir uns manobres que tinguin una filosofia social i artística particular, capaç de contradir els gurus de l’arquitectura? Per què han de tenir més raons els xefs que els cuiners de menjar ràpid? Per què no se’ls escolta mai, als de segona fila? Aquest és un plantejament radical, un punt provocador i amb alguns punts que arriben a commoure, des de la ironia o des de la reivindicació. Ideal per a espais en obres. A la Hiroshima, acabada de pintar, caldrà veure on traslladen la seva runa i el seu polsim. Ells només volen edificis que siguin habitables. Els altres, els pretensiosos aeroports o teatres freds, conviden a tirar-los a terra. Lúcid.

CONSTRUCTIVO
Fundació Collado Van Hoestenbergh

Data i lloc: A la Sala Hiroshima (Vila i Vilà, 67) de Barcelona, fins al 16 de maig.

21
CULTURA
03.05.2015

Veredictes dels premis BBVA

La Fundació Anti-gues Caixes Catalanes i el BBVA fan públic el veredictes dels premis de teatre 2015 amb una gala. Està prevista l’assistència del conseller de Cultura, entre altres autoritats.

Dia i lloc: Diumenge, a partir de les 20.30, a l’Atlàntida de Vic.

Sense finura
Ernesto Collado i Piero Steiner són els amfitrions d’una trobada insòlita
FIRA TÀRREGA